

Turun kaupungin Kulttuurilupaus

Taiteen ja kulttuurin aika!

Kulttuurilla ja taiteella on Turussa pitkä historia, ne nähdään ja koetaan laajalaisesti ja jatkuvasti sisältöjä uudistaen. Turku on moniulotteinen kulttuurikaupunki, jossa kulttuuri ja taide herättävät erilaisia tunteita ja reaktioita.

Jokaisella turkulaisella tulee olla mahdollisuus olla kulttuurin tekijä ja kokija vaihtuvissa elämäntilanteissa. Turussa tunnustetaan kulttuurin ja taiteen merkitys hyvinvoinnin edistäjänä sekä yksinäisyyden ehkäisijänä. Turku tunnetaan rikkaana, uudistuvana ja monialaisena taidekaupunkina. Vetovoimatekijöitä ovat mm. monialainen esittävä taide, runous, nykytaide sekä pienet ja isot elävät tapahtumat. Turussa myös ruoka-, liikunta- ja urheilukulttuuri ovat merkittävä osa kaupunkikulttuuria.

Digitaalisuus tuo kulttuuria myös heille, jotka eivät fyysisesti pääse kulttuurin pariin.

Taide ja kulttuuri ovat merkityksellisiä.

Taiteen myötä saavutetaan hyvinvointia, mutta taiteen ja kulttuurin keskeisin arvo on taiteessa ja kulttuurissa itsessään. Turussa tehdään kestävyys- ja vastuullisuustekoja kulttuurin ja taiteen keinoin. Taide ja kulttuuri tarjoavat sisältöjä, joita jokainen tarvitsee elämäänsä.

Kulttuurilupauksen sisältö rakennettiin yhdessä!

Turun yhteinen Kulttuurilupaus: Taiteen ja kulttuurin aika! on yhteinen strateginen ja visiomainen näkymä kulttuurin kehittämisestä Turussa vuoteen 2029. Kulttuurilupaus tulee toimimaan pormestariohjelmaan sisältyvän kulttuurin kärkihankkeen perustana 2022–2025.

Kulttuurilupauksen sisältö tuotettiin osallistavana prosessina syyskaudella 2021. Prosessin aikana järjestettiin useita työpajoja ja verkkokyselyjä. Niihin osallistui taiteen ja kulttuurin ja muiden sidosryhmien kuten yritysten, yhdistysten ja oppilaisten edustajia sekä asukkaita.

Kulttuurilupauksen osallistavaa prosessia ja valmista lopputulosta tulkitsivat turkulaiset taiteilijat, animaatiotaiteilija ja kuvittaja Sade Lahti sekä sanataiteilija Veera Vähämaa.

Työ jatkuu yhdessä!

Koska Kulttuurilupaus on luotu yhteistyössä, myös lupauksen toteuttamiseen toivotaan mukaan laajasti alan toimijoita. Lupauksen toteutumista tullaan seuraamaan yhdessä.

Kulttuurin kärkihankkeen toteutuksessa kaikilla on mahdollisuus löytää oma rooli ja tekeminen.

Kulttuurilupaus ja kärkitekemat

KULTTUURILUPAUS:

**Taiteen ja
kulttuurin aika!**

Kulttuurilupaus, kärkiteemat ja tavoitteet

10. Taiteen ja kulttuurin vetovoima luo elinvoimaa koko alueelle.
11. Alalla tehdään tiivistä kansainvälistä yhteistyötä.

**Kutsuva ja
kutkutteleva
kulttuuri-
tarjonta**

**Taiteen ja
kulttuurin
aika!**

**Taide ja
kulttuuri
työnä**

3. Turussa on toimintaedellytyksiä ja työtä ammattilaisille.
4. Mahdollistava rahoitus lisää työtä taide- ja kulttuurialalla.

8. Taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kohtaamisille on tilaa.
9. Monipuoliset kokemisen tilat törmäyttävät taiteeseen ja kulttuuriin.

**Uudistuvat
ja luovat
kohtaamisen
tilat**

**Rajattomat
rakenteet**

5. Kehitetään kulttuurilaitoksia ennakkoluulottomasti.
6. Uudistetaan ja kehitetään rakenteita ja palveluita yhdessä.
7. Eri toimijat tekevät aktiivista yhteistyötä.

**Onnelliset
turkulaiset**

1. Kasvaminen kulttuurin ja taiteen kokijaksi ja tekijäksi edistää turkulaisten hyvinvointia.
2. Kaikki voivat kohdata taidetta ja kulttuuria ja tulla niistä osallisiksi.

Kulttuurilupaus ja kärkiteemat perustuvat Turun monimuotoisiin olemassa oleviin vahvuuksiin. Vahvuuksia on tarkasteltu sekä kohderyhmän että toimijoiden näkökulmasta.

Vahvuuksia ovat mm.

Taiteidenvälisyys

Yliopisto- ja korkeakoulukaupunki

Monipuolinen taide- ja kulttuuritarjonta

Saaristo ja meri

Digitaalisuus

Taiteen ja kulttuurin aika!

Kutsuva ja kutkutteleva kulttuuritarjonta

Onnelliset turkulaiset

Taide ja kulttuuri työnä

Uudistuvat ja luovat kohtaamisen tilat

Rajattomat rakenteet

Historia

Riippumattomat taiteilijat

Kansainvälisyys

Ruoka-, liikunta- ja urheilukulttuuri-kaupunki

Kestävä kehitys

Uusien ilmiöiden etsimisen ja luomisen kulttuuri

Monikulttuurisuus

Ote Korvarunopakasta,
joka on luotu
Kulttuurilupauksen
työpajojen pohjalta.
Korvarunopakan
loi sanataiteilija Veera
Vähämaa.

”

*Kaikille ikäryhmille ja eri elämäntilanteissa oleville,
ne asiat, jotka tulee vastaan tuolla Aurajoen rannassa*

ihan vahingossa,

arjen ihmeet,

ne herättelee,

herättää.

Taide kuuluu kaikille, ihan oikeesti kuuluu kaikille!

Onnelliset turkulaiset

1. Kasvaminen kulttuurin ja taiteen kokijaksi ja tekijäksi edistää turkulaisten hyvinvointia.

- Taiteen ja kulttuurin tekeminen ja kokeminen ovat osa koko ihmisen elämänkaarta.
- Taidetta ja kulttuuria arkeen ja juhlaan.
- Edistetään kulttuurista tasavertaisuutta, moninaisuutta, empatiaa ja vastuullisuutta.
- Kulttuurihyvinvointi näkökulmana kaikissa kaupungin palveluissa sekä kaupunkikehittämisessä.
- Kulttuuri- ja taidelähtöiset menetelmät oppimisessa.

2. Kaikki voivat kohdata taidetta ja kulttuuria ja tulla niistä osallisiksi.

- Taide ja kulttuuri keskeisenä osana ihmis- ja yhteisölähtöisen toimintamallin kehittämisessä.
- Kulttuuri ja taide kotoutumisessa.
- Kulttuuri ja taide lisäävät asuinalueiden hyvinvointia ja viihtyisyyttä.
- Taide ja kulttuuri ovat saavutettavia, niitä on monipuolisesti, esteettömästi ja moniaistisesti saatavilla.

Taide ja kulttuuri työnä

3. Turussa on toimintaedellytyksiä ja työtä ammattilaisille.

- Laadukkaat taidesisällöt syntyvät hyvinvoivasta ja riippumattomasta taiteen ammattilaisuudesta.
- Taiteen ja kulttuurin osaamisen hyödyntäminen uusissa toimintaympäristöissä.
- Hyödynnetään palvelumuotoilua kulttuurin ja taiteen yhdistämisessä eri alojen kanssa.
- Tuodaan näkyvyyttä alan toimijoille.
- Lisätään taide- ja kulttuuritoimijoiden liiketoimintaosaamista.

4. Mahdollistava rahoitus lisää työtä taide- ja kulttuurialalla.

- Taide- ja kulttuurityöstä maksetaan asianmukainen palkka.
- Tuetaan erilaisten mallien syntymistä taiteen ja kulttuurin rahoitukselle.
- Tehdään näkyväksi erilaiset rahoituskanavat taiteen ja kulttuurin tekijöille.

Rajattomat rakenteet

5. Kehitetään kulttuurilaitoksia ennakkoluulottomasti.

- Tuetaan ja tuodaan esille myös uusia, moninaisia ja omintakeisia taidemuotoja.
- Kulttuurilaitokset tiivistävät yhteistyötään.
- Kulttuurilaitokset kehittävät yhteistyötä vapaan taide- ja kulttuurikentän kanssa sekä tukevat osaamisellaan vapaata kenttää.

6. Uudistetaan ja kehitetään rakenteita ja palveluita yhdessä.

- Edistetään taiteen ja kulttuurin ymmärryksen lisääntymistä rakenteissa ja hallinnossa.
- Taide ja kulttuuri ovat mukana tuomassa uusia näkökulmia ja luovia menetelmiä palveluiden muotoiluun.
- Luodaan ja kehitetään taiteen ja kulttuurin digitaalisia toimintamalleja.

7. Eri toimijat tekevät aktiivista yhteistyötä.

- Vahvistetaan taide- ja kulttuuritoimijoiden verkostoyhteistyötä.
- Taide ja kulttuuri ovat laajemmin mukana kaupungin toimijoiden yhteistyössä.
- Yhteistyötä tehdään laajasti mm. korkeakoulujen, kuntien, yritysten, yhdistysten ja säätiöiden kanssa.

Uudistuvat ja luovat kohtaamisen tilat

8. Taiteen ja kulttuurin tekemiselle ja kohtaamisille on tilaa.

- Huolehditaan investointien etenemisestä: Taiteen talo, Turun musiikkitalo, museon uudet kokoelmatilat, WAM Turun kaupungin taidemuseo, Historian ja tulevaisuuden museo.
- Varmistetaan tilat ja paikat taiteen tekemiselle ja taiteilijoiden työtilojen pitkäaikaiset ratkaisut kuten Taiteen talo.
- Julkiset sisä- ja ulkotilat taiteen ja kulttuurin käyttöön.
- Turvataan tekemisen ja harrastamisen tilat.

9. Monipuoliset kokemisen tilat törmäyttävät taiteeseen ja kulttuuriin.

- Luodaan yhteistiloja lisäämään toimijoiden vuoropuhelua, yhteistyötä ja yhdessä tekemistä.
- Kulttuuri ja taide ovat osa kaupunkitilaa.
- Vahvistetaan julkisen taiteen asemaa.
- Mahdollistetaan monimuotoiset tapahtumat kaupunkitilassa.

Kutsuva ja kutkutteleva kulttuuritarjonta

10. Taiteen ja kulttuurin vetovoima luo elinvoimaa koko alueelle.

- Kulttuurin ja taiteen laadukkaat avaukset houkuttelevat.
- Vetovoimaiset suuret ja pienet tapahtumat ympäri vuoden.
- Merellisyys vahvempana osana kaupunkikulttuuria.
- Omaleimainen ja kiinnostava ruoka-, urheilu- ja liikuntakulttuuri.

11. Alalla tehdään tiivistä kansainvälistä yhteistyötä.

- Mahdollistetaan kansainväliset huipputuotannot ja tapahtumat.
- Taiteilijavierailut ja taiteilijoiden liikkuvuuden tukeminen.
- Kulttuuri on Turun vientituote.

”

*Eihän kulttuuri oo vaan sitä,
että esiintyjä esiintyy teatterissa,
laulaja laulaa
maalari maalaa.*

*Kaikkihan me olemme kulttuurin piirissä,
syöminen on kulttuuria.*

Lähdin pissattamaan koiria ja törmäsin kulttuuriin.

Että turkulainen voisi törmätä taiteeseen, tahtomattaan, yllättäen!

Et voi välttää kulttuuria, vaikka haluaisitkin!

**Ote Korvarunopakasta,
joka on luotu
Kulttuurilupauksen
työpajojen pohjalta.
Korvarunopakan loi
sanataiteilija Veera
Vähämaa.**

Toimenpiteet

Toimenpiteet

Kulttuurilupauksen laadintaprosessin aikana tunnistettiin alustavia toimenpiteitä, joilla lupausta viedään käytäntöön.

Prosessissa kerättiin suuri määrä toimenpideaihtioita toteuttamaan lupauksen teemoja ja tavoitteita. Toimenpideaihtioita tullaan jatkotyöstämään ja tarkentamaan Kulttuurin kärkihankkeessa vuosina 2022–2025.

**Onnelliset
turkulaiset**

Taide ja kulttuuri työnä

Rajattomat rakenteet

**Uudistuvat ja luovat
kohtaamisen tilat**

**Kutsuva ja kutkutteleva
kulttuuritarjonta**

Ote Korvarunopakasta, joka on luotu
Kulttuurilupauksen työpajojen pohjalta.
Korvarunopakan loi sanataiteilija
Veera Vähämaa.

”

*Kulttuurilupaus on hyvä sana.
Se on konkreettinen teko, lupaus,
ei vaan joku strategia, joka jää pöytälaatikkoon.*

Unelmia voi antaa kaiken ikäisille.

*Mikä merkitsee, on se, miten siihen päästään.
Tää on kuitenkin lupaus ja sillä on merkitystä.
Kuka lupauksen omistaa? Kuka lupaa kenellekin mitä?
Jos minä lupaan jotakin, minä lunastan lupaukseni.*

Liitteet

Kulttuurilupauksen tausta ja osallisuus

Taustamateriaalit

Kulttuurilupaus-työssä huomioitiin seuraavat taustadokumentit:

- Pormestariohjelma 2021-2025
- Turun kaupungin toimintalupaus
- Kaupunkistrategia
- Turun kaupungin visio 2029

Osallistamisen tavat

Kulttuurilupauksen sisältö toteutettiin osallistavana prosessina. Prosessin aikana järjestettiin yhdeksän työpajaa sekä tarjottiin mahdollisuus antaa näkemyksiä sisältöön verkossa myös laajemmalle joukolle.

Kulttuurilupauksen laatimiseen kutsuttiin noin 500 taiteen ja kulttuurin ja muiden sidosryhmien kuten yritysten, yhdistysten ja oppilaitosten edustajia sekä asukkaita. Lisäksi prosessin kaikissa vaiheissa mukana oli n. 10-jäseninen Kulttuurilupauksen työryhmä.

Verkko-osallistaminen

Verkko-osallistamisen työvälineenä toimi kaikille avoin Kerro kantasi -kysely Turun kaupungin sivuilla, jonka tavoitteena oli antaa kaikille asukkaille ja teemasta kiinnostuneille mahdollisuus osallistua Kulttuurilupaus-työhön. Lisäksi toisena työvälineenä toimi Mural-alustalla toteutettu työtaulu, jonka työstöön kutsuttiin Kulttuurilupaus-tilaisuuksien osallistujat.

Kerro kantasi -kyselyyn jätettiin n. 200 kommenttia ja Mural-alustalla kävijöitä oli noin 40.

Kulttuurilupauksen prosessi

Taitelijoiden näkemys prosessista:
Korvarunopakka (Veera Vähämaa) ja sarjakuvapäiväkirja (Sade Lahti)

Tulosten läpikäyminen ja työstö

21.10.2021

Kulttuurilupaus-työryhmä

3.11.2021

*Avoin taidekenttä, Taidekahvit-
verkosto, museon julkisen taiteen
virkamiehet, hallinto ja
kulttuurikoordinaattorit, säätiöidyt ja
yksityiset museot – konsernin
avustamat tahot*

10.11.2021

*Yritykset, oppilaitokset,
yhdistykset/järjestöt*

24.11.2021

Avoin tilaisuus

1.12.2021

Avoin tilaisuus

2.12.2021

*Kulttuuri kunnissa-verkosto, virkamiehet
vapaa-aika-, kasvatusta-, opetus-, hyte-,
sote-aloilta*

2.12.2021

Kulttuurilupaus-työryhmä

9.12.2021

*Kulttuurilupaus-työryhmä,
Kulttuuripääkaupunkiryhmä, poliittiset
päättäjät, Vapaajohtoryhmä,
kaupunginhallitus, muut virkamiehet*

15.12.2021

Kulttuurilupaus-työryhmä

**Kommentti-
kierros**
*Kulttuuri-
lupaus-
työryhmä*

**KULTTUURI-
LUPAUS 2029**

Kerro kantasi-kysely ja työryhmän virtuaalityöstö

Kulttuurilupaus taiteen keinoin

Kulttuurilupauksen osallistavaa prosessia ja valmista lopputulosta tulkitsivat turkulaiset taiteilijat:

- **Animaatiotaiteilija ja kuvittaja Sade Lahti:**
”Sarjakuvapäiväkirja”
- Eri tekniikoin toteutettuja kuvia matkan varrelta ja lopputuloksesta
sanataiteilija ja taidekasvattaja Veera Vähämaa:
”Korvarunopakka”

Korvarunopakka-työn kuvaus:

- Tilaisuuksiin osallistuvien lauseita käytettiin osana Korvarunopakkaa ja lauseet anonymisoitiin.
- Lopputuloksena yhteisöllinen teos, tekstikollaasi, jossa kirjoittamisen menetelmänä oli korvarunotekniikka.
- Korvaruno on teksti, joka syntyy toisen ihmisen tai ryhmän puheesta. Sanataiteilija kirjasi ylös puhetta sellaisenaan ja tiivisti lopuksi puheesta runomuotoisen tekstin.

Teokset valmistuivat samalla aikataululla Kulttuurilupauksen kanssa.

